

**Громадська організація
«Київська наукова організація
педагогіки та психології»**

**ЗБІРНИК ТЕЗ
НАУКОВИХ РОБІТ**

учасників міжнародної
науково-практичної конференції:

**«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ФАКТОРИ
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»**

31 січня – 1 лютого 2020 року

ЧАСТИНА I

Київ
2020

УДК 37.01+159.9(063)
С91

Сучасні тенденції та фактори розвитку педагогічних та психологічних наук : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 31 січня – 1 лютого 2020 року). Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2020. – Ч. 1. – 136 с.

УДК 37.01+159.9(063)
С91

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні тенденції та фактори розвитку педагогічних та психологічних наук». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

© Колектив авторів, 2020
© Київська наукова організація педагогіки та психології, 2020

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Васюк К. М.

ДЕТАЛІЗАЦІЯ ЯК ОЗНАКА ОБМАНУ
В НЕІНСТРУМЕНТАЛЬНІЙ ДЕТЕКЦІЇ7

Mykhailychenko I. V.

STUDENT'S HUMANISTIC CULTURE FORMATION 10

Олімова М. О.

СУЧАСНИЙ ДИРЕКТОР ШКОЛИ – МЕНЕДЖЕР ОСВІТИ..... 13

Цюприк А. Я.

ОПТИМІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ ЗВО..... 17

СЕКЦІЯ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Борис Л. В.

КОМУНІКАТИВНО-ІГРОВІ МЕТОДИ
ПРИ ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ 20

Галацин К. О.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИКЛАДАННЯ АМПС В ТЕХНІЧНИХ
УНІВЕРСИТЕТАХ УКРАЇНИ 23

Ільчук Т. В.

СПЕЦИФІКА НАВЧАЛЬНИХ СИНХРОННОГО
ТА ПОСЛІДОВНОГО ПЕРЕКЛАДУ 26

Ключковська І. М., Якимович Т. Д., Гаврилюк М. В.

ПРОБЛЕМА ІНТЕГРАЦІЇ ФУНДАМЕНТАЛЬНИХ ЗНАТЬ
В КОНТЕКСТІ СТВОРЕННЯ СУЧАСНОГО ПІДРУЧНИКА 31

Ковальова Т. О.

ПРОБЛЕМИ ВІДБОРУ МАТЕРІАЛІВ
ПРИ ВИКЛАДАННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ..... 34

Ковальчук О. А.

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ..... 36

Колток Л. Б., Бучковська О. Е.

СУЧАСНІ ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ 40

Колток Л. Б., Гришко Д. В. ФОРМУВАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ В УМОВАХ НУШ.....	44
Колток Л. Б., Михайлишин С. Р. ЗНАЧЕННЯ LEGO – СИСТЕМИ В УМОВАХ РОБОТИ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ.....	47
Кошелева Н. Г. ФОРМУВАННЯ ПРОЕКТУВАЛЬНИХ УМІНЬ У МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ПСИХОЛОГІЇ	50
Левицька А. А. РОЛЬ ІГОР В ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК АУДІЮВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ	53
Мурадов Джавид Видади оглы ПОДГОТОВКА ЗАДАНИЙ ДЛЯ РАЗВИТІЯ ЛОГИЧЕСКОГО И КРИТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ УЧЕНИКОВ	57
Орел-Халік Ю. В. СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ ФАХОВИХ ТЕКСТІВ	60
Печенога Г. М. НЕТРАДИЦІЙНІ ФОРМИ ТА МЕТОДИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	62
Пінчук І. О. УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ЯК ПЕДАГОГІЧНА УМОВА ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ	65
Прахова С. А., Совпенко А. І. ПРОЕКТНА ТЕХНОЛОГІЯ ЯК ФОРМА РОБОТИ ВИХОВАТЕЛЯ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ.....	67
Serheieva O. O. TEACHING THROUGH GAMES	70
Спірідонова Л. М. РЕФЛЕКСІЯ: ЕФЕКТИВНІСТЬ, ФОРМИ, ПРИЙОМИ.....	71
Степаненко О. К. СОЦІАЛЬНА АДАПТАЦІЯ УЧНІВ НА УРОКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	74

СЕКЦІЯ 3. КОРЕЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Закотій Т. І.

ЕЛЕМЕНТИ МУЗИКОТЕРАПІЇ В РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ
ДІТЕЙ-ЛОГОПАТІВ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 77

Зброєва Н. Б.

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА: ПРИЧИНИ СУПРОТИВУ 81

Кошель А. П., Герман Н. В.

ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ КОРЕКЦІЙНОЇ
ПЕДАГОГІКИ В УКРАЇНІ 84

Кошель В. М., Коленко Л. Ф.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ
ПОТРЕБАМИ В УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 88

Наливайко Т. П.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК
УЧНІВ З ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ 92

Яцинік А. В.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ З МЕНТАЛЬНИМИ ПОРУШЕННЯМИ
В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ 95

СЕКЦІЯ 4. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Мирошник Б. В.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОБЛЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ
ТА ПРОФЕСІЙНОГО САМОВИЗНАЧЕННЯ СТАРШОКЛАСНИКІВ 98

Рутьян Л. Г., Чернуха Н. М.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ 102

Токарук Л. С., Захожа І. В.

ХАРАКТЕРИСТИКИ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО
ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВОСТЯМИ
МОВЛЕННЯ ТА ДЕПРИВАЦІЇ 104

СЕКЦІЯ 5. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ

Полудьонна Н. С.

КОНЦЕПЦІЯ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ НАУКОВО-
ПЕДАГОГІЧНОГО ПРАЦІВНИКА: ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ 109

СЕЦІЯ 6. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Журенко Л. О.

ВИКОРИСТАННЯ КВЕСТ-ІГОР В ПРАКТИЦІ РОБОТИ ЗАКЛАДІВ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 114

Зверинська І. М.

ВИКОРИСТАННЯ LEGO-КОНСТРУЮВАННЯ У РОБОТІ
З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 118

Попович О. М., Варга І. В.

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИТИНИ В ЗАКЛАДІ
ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ 122

Ряжська І. В.

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ВИХОВАТЕЛЯ ТА ДОШКІЛЬНИКІВ
ПІД ЧАС МАЛЮВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НЕТРАДИЦІЙНИХ
ТЕХНІК ЗОБРАЖЕННЯ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ЇХ ТВОРЧОЇ УЯВИ ... 125

Скляр Д. О.

ОСОБЛИВОСТІ ТОЛЕРАНТНИХ ВІДНОСИН
СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ 129

Трофаїла Н. Д.

ЗНАЧЕННЯ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА
У РОБОТІ З ДІТЬМИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ КОРЕКЦІЇ
ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ 133

Попович О. М., кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії та методики дошкільної освіти

Варга І. В., студентка магістратури педагогічного факультету

*Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Закарпатська область, Україна*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИТИНИ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

У сучасній соціокультурній ситуації пріоритетною домінантою є соціалізація особистості як результат її соціально-особистісного розвитку та виховання, досягнення оптимальної форми соціальної активності і компетентності, що дає змогу дитині бути активним перетворювачем власного життя й довкілля, мати право свободи вибору і ставати суб'єктом власної життєдіяльності. Повноцінне, щасливе дитинство вибудовує міцний фундамент подальшої самореалізації і самоствердження людини, нещасливе – трансформує в доросле життя низку проблем, подолання яких потребуватиме максимальної концентрації всіх сутнісних сил та можливостей, а отриманий результат вплине не лише на якість її існування, а й на функціонування всього суспільства.

У дошкільному віці закладаються основи соціальної компетентності дитини, визначається напрямок її розвитку і успішної адаптації у соціумі. Одним із завдань дошкільної освіти, як зазначається у Законі України «Про дошкільну освіту», є формування особистості дитини, розвиток її творчих здібностей, набуття нею соціального досвіду.

У реаліях сьогодення в Україні розвиваються науково-практичні освітні напрями, в основі яких – європейський досвід вільного розвитку дитини. На підставі означеного пояснюється звернення до розгляду проблеми соціалізації дітей у зарубіжних системних педагогічних технологіях М. Монтесорі, С. Френе, Р. Штайнера, О. Декролі, Ф. Дольто, які виникли на початку ХХ століття, ґрунтуються на ідеях ранньої соціалізації, вільного виховання, прагнення дати дітям можливість досягнути соціальної ідентичності. Вчені визначають дитинство як самоцінність, як особливо важливий період життя людини для становлення її як особистості; у їхніх концепціях прослідковується потреба в пошуку нових механізмів сприяння успішній соціалізації на початкових етапах життя; намагання вирішити проблему «дитина і суспільство»; переконання у тому, що освіту необхідно зробити значущим фактором позитивного розвитку культури та соціального прогресу.

Серед науковців, які додали фундаментальних наукових знань у досліджувану проблему, – В. Бочарова, Т. Василькова, Ю. Василькова, М. Галагузова, Ю. Гапон, Н. Голованова, Н. Заверико, І. Зверева, А. Капська, Л. Коваль, Н. Лавриченко, С. Литвиненко, Л. Міщик, А. Мудрик, С. Савченко, С. Харченко.

Дефініція «компетенція» сьогодні широко використовується там, де йдеться про розвиток, навчання та виховання. На думку науковців (В.О. Кальней, С.Є. Шишов та ін.), компетенція – це загальна здібність, що ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, схильностях, які надбані завдяки навчанню [1]. Компетенція не може зводитися до знань, до навичок, бути компетентним не означає бути вченим або освіченим.

Компетенція – коло питань, у яких хто-небудь достатньо обізнаний, або в яких дана особа має певні повноваження, знання, досвід, або здатність виконувати будь-яке завдання, або робити що-небудь. А.В. Хуторський подає поняття «компетенція» як сукупність взаємозалежних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), що задають певне коло предметів і процесів, необхідних для *якісної* продуктивної діяльності щодо них [2].

Соціальна компетенція – охоплює способи взаємодії з людьми, що оточують, співробітництво в груповому спілкуванні, навички роботи в групі, здатність брати на себе відповідальність, регулювати конфлікти.

У процесі соціалізації дитини особливу роль відіграє заклад дошкільної освіти. Соціалізація – найбільш широке поняття, що характеризує становлення особистості. Вона передбачає не лише усвідомлене засвоєння дитиною готових форм та способів соціального життя, способів взаємодії з матеріальною та духовною культурою, адаптацію до соціуму, а й накопичення (спільно з дорослими й однолітками) власного соціального досвіду, ціннісних орієнтацій, свого способу життя.

Одним з ключових завдань дошкільної освіти є первинна соціалізація дитини та створення сприятливого комунікативного середовища, яке подає один з перших прикладів спілкування з іншими членами суспільства, оцінки поведінки іншої людини та оцінки власних дій через сприйняття дій «іншого». Заклад дошкільної освіти забезпечує дитину першими можливостями колективної творчості, першим досвідом конкуренції і взаємодії, першими прикладами толерантності.

Все це створює передумови та сприятливий клімат для формування основ особистості, яка здатна буде, проявляючи значні духовно-вольові зусилля і морально-етичну принциповість, самоідентифікуватися та самостверджуватися як активний суб'єкт життєтворчості.

Соціально компетентну поведінку дитини старшого дошкільного віку характеризують [3]:

- уміння проявити волю, прийняти власне рішення;
- здатність передбачити можливі наслідки ситуацій як вияв рефлексії;

– вибір раціонально обгрунтованої поведінки: зрозуміти та правильно сприйняти соціальний сигнал, самокритично оцінити власну поведінку, контролювати свій стан та позбутися соціального страху в спілкуванні з іншими;

– уміння керувати негативними, блокуючими пізнавальну активність та конструктивну взаємодію з однолітками і дорослими почуттями (ненависть, агресія, гнів), виокремлювати чинники, що ускладнюють поведінку та усувати їх;

– самореалізація без агресивного самоствердження;

– здатність визнавати право іншої людини на власне бачення та аргументи;

– здатність сприймати та інтерпретувати похвалу адекватно, підтримувати сталу самооцінку;

– уміння розпізнавати конфліктну або близьку до неї ситуацію та знаходити цивілізовані й соціально прийнятні можливості її вирішення та задоволення власних амбіцій.

Для набуття дитиною навичок міжособистісних взаємин та соціальних норм і ролей важливе значення має вміння педагога використовувати педагогічний потенціал соціальних ситуацій, що виникають стихійно, і трансформувати їх у ситуації, що виховують. Це можна назвати «педагогікою моменту», коли виховання дитина отримує не під час занять, а під час взаємодії та спілкуванні з однолітками і дорослими.

Для успішного розвитку кожна дитина має зростати в атмосфері любові та психологічного благополуччя. Забезпечуючи емоційне благополуччя дитини в закладі дошкільної освіти, необхідно подбати про:

– розвиток базового почуття безпеки (відчуття спокою і захищеності, відсутності негативних переживань). Це почуття залежить від близьких людей – дорослих та однолітків, від яких дитина отримує підтримку та допомогу в складних ситуаціях. Почуття безпеки – це впевненість дитини в тому, що завжди можна знайти правильне розв’язання будь-якої проблеми та сподіватися на допомогу. Внаслідок цього дитина відчуває впевненість та довіру до інших дітей та дорослих;

– формування почуття приналежності (почуття того, що тебе розуміють і приймають, одночасне відчуття винятковості та спорідненості, схвалення та повага інших). У процесі взаємодії з іншими дітьми дитина освоює простір спілкування, демонструє характер емоційної близькості та взаємної зацікавленості, що забезпечує розвиток шляхів її соціального пізнання та позитивні взаємини з партнерами;

– створення атмосфери емоційно-забарвленого спілкування як різновиду соціального спілкування, оснований на почуттях та емоціях його учасників (дітей і дорослих). Педагогам важливо працювати над розширенням свого педагогічного репертуару, використовувати різні комунікативні техніки: емпатичного (активного) слухання, викорис-

тання «Я-повідомлень» і «Ти-повідомлень», елементів ігротерапії, казкотерапії тощо.

Отже, успішний процес формування соціальної компетентності дитини дошкільного віку як цілеспрямована і систематична робота педагогічного колективу можливий на основі такої моделі, що сприяє усвідомленню всіх її складових та дає змогу керувати соціальною ситуацією розвитку дитини в освітньому просторі закладу дошкільної освіти.

Література:

1. Кононко О.Л. Виховуємо соціально компетентнішого дошкільника: навч.-метод. Посіб. До Базової прогр. Розв. Дитини дошк. Віку «Я у Світі» / О.Л. Кононко. – К.: Світлич, 2009. – 208 с.
2. Кравченко Т. В. Соціалізація особистості й соціальне середовище / Т. В. Кравченко // Теоретико-методичні проблеми дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць. – Вип. 9. – К., 2006. – С. 23-29.
3. Поніманська Т. І. Люди і я: Світ дорослих як чинник соціалізації особистості дитини / Т. І. Поніманська // Дошкільне виховання. – 1999. – № 8. – С. 14-15.
4. Печенко І. П. Дитина в сучасному соціально-педагогічному просторі: проблема захисту прав / Печенко І. П // Зб. наук. пр. Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка. Серія «Педагогічні науки». – Полтава, 2005. – Випуск 6(45). – С. 45-53.
5. Соціалізація. Виховні механізми і технології / М.П. Лукашевич / Навч.-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 112 с.

Ряжська І. В., вихователь-методист

*КЗ «Дошкільний навчальний заклад (ясла-садок) № 146
Харківської міської ради»
м. Харків, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ВИХОВАТЕЛЯ ТА ДОШКІЛЬНИКІВ ПІД ЧАС МАЛЮВАННЯ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК ЗОБРАЖЕННЯ З МЕТОЮ РОЗВИТКУ ЇХ ТВОРЧОЇ УЯВИ

Актуальність питання. Одна з головних проблем сьогодення – створення найбільш сприятливих умов для творчого розвитку кожної дитини дошкільного віку. На думку О. Пехоти, «життя висунуло суспільний запит на виховання творчої особистості...» [1, с. 109].

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ
Міжнародної науково-практичної
конференції

«СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ФАКТОРИ
РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНИХ
ТА ПСИХОЛОГІЧНИХ НАУК»

31 січня – 1 лютого 2020 року, м. Київ

ЧАСТИНА I

Видавник: ГО «Київська наукова організація
педагогіки та психології»

Поштова адреса редакції: 04108, Київ, а/с 62

Електронна пошта: office@knoopp.org.ua сайт: www.knoopp.org.ua
tel: 38 066 699 58 42

Підписано до друку 03.02.2020 р. Здано до друку 04.02.2020 р.

Формат 60x84/16. Папір офсетний.

Цифровий друк. Ум. друк. арк. 7,91.

Тираж 100 прим. Зам. № 0402-20.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>